

Kuntayhtymän yhtymähallitus

Kokousaika	Torstai 29.10.2009 klo 10.00 – 12.06	
Kokouspaikka	Kuntayhtymän hallintorakennus, Einontie 1, 04600 MÄNTSÄLÄ	
Saapuvilla olleet jäsenet (merkintä puheenjohtajasta)	Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Läsnä ☒	☒ Syväniemi Martti, pj. ☒ Lindberg Arto, vpj. ☒ Kotiranta Pirjo ☒ Palenius Timo ☒ Ahonen Juhani ☒ Pokki Hilikka ☐ Kerkkä Merja-Liisa ☒ Alatalo John ☒ Rahkio Marjatta ☒ Salovaara Risto ☒ Järvinen Anja ☒ Slunga-Poutsalo Riikka ☒ Aaltonen Tero	☐ Lavanti Antti ☐ Pajala Päivi ☐ Nikunen Laura ☐ Vilkki Virpi ☐ Orasmaa Sirkku ☐ Lyly Sakari ☒ Kinnari Sirpa ☐ Tolvanen Veijo ☐ Käkänen Kari ☐ Virtanen Sami ☐ Heikkilä Jussi ☐ Kerijoki Harri ☐ Juusti Mirja
Muut saapuvilla olleet	Markku Niemelä, toimitusjohtaja, esittelijä Marjaleena Siren, toimistos sihteeri, pöytäkirjanpitäjä Leena Pöyhönen, talousjohtaja, §:ien 61-62 käsittelyn ajan	
Laillisuus ja päätösvaltaisuus	Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.	
Asiat ja liitteet	§ 60 - 74 Sivut 89 - 110 Liitteet	Pta-liitteet 37 - 41 <small>(esityslistan yhteydessä jaettava perustietoaineisto)</small>
Pöytäkirjantarkastajien valinta	Valitaan kaksi pöytäkirjan tarkastajaa. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Hilikka Pokki ja Sirpa Kinnari	
Pöytäkirjan allekirjoitus ja varmennus	Puheenjohtaja	Sihteeri
	Martti Syväniemi	Marjaleena Siren
Pöytäkirjan tarkastus	Heti kokouksessa: § Tarkastusaika 29.10.2009	Muilta osin: §
	Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi. Pöytäkirjan käsittelylehdet on samalla varustettu nimikirjaimillamme. Allekirjoitukset	
	Hilikka Pokki	Sirpa Kinnari
Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävillä	Paikka ja pvm 30.10.2009	
	Allekirjoitus	
	toimistos sihteeri	Marjaleena Siren

- § 60 Tiedoksi yhtymähallitukselle
- § 61 Tuottavuuden parantaminen
- § 62 Eteva kuntayhtymän suunnitelma 2010-2012 ja talousarvio 2010
- § 63 Palvelujen hinnoitteluperusteet vuodelle 2011
- § 64 Etevan tehtävät muuttuvassa kunta- ja palvelurakenteessa 2010-luvulla/ Etevan hallituksen, omistajakuntien, muiden tilaajien ja sairaanhoitopiirien yhteinen strategiatyö
- § 65 Esitys Hämeenlinnan kaupungille Kauppilan tilan jatkokehittämisestä
- § 66 Oikaisuvaatimus työ- ja päivätoimintojen kuljetusten hankinnasta
- § 67 Eino Raution säätiön valtuuskuntaan edustajan nimeäminen
- § 68 Kuntayhtymän järjestämä perusopetus
- § 69 Kuntayhtymän järjestämä jatko-opetus
- § 70 Palvelu- ja yhteistyösopimuksen hyväksyminen ja valtuudet kauppakirjan allekirjoitukseen
- § 71 Kuntayhtymän turvallisuuskatsaus
- § 72 Kuntayhtymän tulos 1-9/2009
- § 73 Kuntien ICT- ja talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskusten perustaminen
- § 74 Muut asiat

§ 60**Tiedoksi yhtymähallitukselle**

- 1 Lahden kaupungin sivistyslautakunnan pöytäkirjanote 1.9.2009 § 163, Vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden opetuksen siirto Eteva kuntayhtymältä Lahden kaupungille
- 2 Espoon ja Vantaan kaupungit ovat toimittaneet Etevan hallitukselle kirjeen lisäksi Espoon kaupunki toisenkin, joissa esitetään, että palvelujen hinnat eivät saa nousta lainkaan vuoden 2009 hintatasosta. Espoon kaupungin toisessa kirjeessä esitetään lisäksi yksikköhintojen ja kustannusten alen- tamista vähintään 2,5 %:lla vuoden 2009 tasosta. Espoo ja Vantaa toteavat, etteivät ne voi hyväksyä vuoden 2010 palvelu- sopimusta mikäli hinnat nousevat (Etevan hallituksen päättämät 1,5 %, keskimäärin) ehdottavat, että Etevaan perustetaan taloustyöryhmä.

Ehdotus

Toimitusjohtaja esittää, että yhtymähallitus päättää

- 1 merkitä asiat tiedoksi saaduiksi.

Päätös

Yhtymähallitus päätti esityksen mukaisesti

§ 61**Tuottavuusohjelman seuranta**

Yhtymäkokous päätti hyväksyessään hinnoitteluperusteet, että hinnoitteluperusteisiin lisätään tuottavuuden lisäämistavoite, jonka yhtymähallitus valmistelee. Yhtymähallitus hyväksyi (17.6.09 § 40) Etevan tuottavuusohjelman. Ohjelman toimeenpanon seuranta on järjestetty, jonka tulokset jaksolta 1.7. – 30.9.09 esitellään kokouksessa.

Ehdotus

Toimitusjohtaja ehdottaa, että yhtymähallitus päättää

- 1 merkitä tiedoksi saamansa selvityksen tuottavuusohjelman toimeenpanosta ja tuloksista
- 2 antaa tuottavuuden parantamistoimenpiteistä selvityksen yhtymäkokoukselle taloussuunnitelman ja budjetin käsittelyn yhteydessä

Päätös

Yhtymähallitus päätti esityksen mukaisesti.

§ 62

Eteva kuntayhtymän suunnitelma 2010-2012 ja talousarvio 2010

Etevan toiminnan suunnittelun lähtökohtana on ollut pitkäjänteinen toiminnan kehittäminen, joka näkyy toiminnan tehostumisena palveluiden säilyessä laadukkaina. Yhtymäkokouksen asettama tuottavuuden lisäämistavoite on osaltaan vahvistamassa tätä ajattelua. Kuntayhtymän palvelutuotteiden hinnankorotukset ovat alittaneet alan viralliset palkankorotukset, joten 2000-luvulla sosiaalialalla yleinen tuottavuuden huonontuminen on Etevassa ollut tuottavuuden parantumista.

Yksi keskeisistä onnistumiskysymyksistä on Lammin laitoksen palvelujen hajautus, tarvittavat henkilöstön uudelleen järjestelyt ja tyhjenevistä toimitiloista irtautuminen. Laitoshoidon hajautus edellyttää myös palvelusiltöjen ja toteutustapojen uudelleen ajattelua. Tärkeä kysymys on terveydenhuollon ja kehitysvammahuollon uudenlainen yhteistyö, lähinnä erikoissairaanhoidon kanssa. Tämä työ on jo aloitettu.

Palvelutoiminnan volyymissa on heilahteluja. Kunnilla on edelleen suurehko tarve tilata asumispalveluja erilaisille erityisryhmille, lähinnä vaativimpiin tarpeisiin. Tarvitaan myös Hothat- palveluja ja muita vastaavia vaativia palveluja, joiden kysyntää on hieman vaikeampi ennakoida, koska palvelutarve syntyy usein erilaisista kriiseistä. Näiden palvelujen osalta rahoitusmallin arviointi on paikallaan suunnittelukaudella.

Palvelutoiminnan perusnäkömymiä ovat mm:

- yksilöllisyys, joka tunnistaa sen, että vaikuttavan palvelun tulee ottaa huomioon yksilön tarpeet, tilanne ja omat näkemykset
- läheisyys, joka tarkoittaa, että palvelu pääsääntöisesti tuotetaan mahdollisimman lähellä asiakkaalle tuttua sosiaalista ja fyysistä ympäristöä, kotiseudulla. Tähän perustuu palvelun hajautus. Poikkeuksia voi olla sekä asiakkaan oman intressin tai vaativan tai lyhytaikaisen palvelutarpeen vuoksi. Myös rakennemuutostilanne on väliaikaisesti tässä mielessä ristiriitainen vaihe.

Pitemmällä tähtäyksellä keskeisiksi Etevan kehittämiskysymyksiksi nousevat:

- on linjattava mikä on Etevan tehtävä osana alueensa sosiaali- ja terveystalvelujärjestelmää. Jo Etevaa perustettaessa selkeä tilaus ilmeni vaativimpien vammaispalveluiden osalta, joissa yhdistyy sekä osaamisen että suuren väestöpohjan tarve. Nämä tarkoittavat, että ao. tarvetta ilmenee niin pienellä joukolla ihmisistä, että asiaan erikoistuneen palvelun tai muun ratkaisun järjestäminen ja tuottaminen edellyttää sekä erityisen suurta väestöpohjaa että ao. kysymykseen erikoistunutta osaamista, ollakseen perusteltua ja kannattavaa. Tässä mielessä on Etevan hallituksen ja johtoryhmän strategiatyössä kehitetty ns. palveluintegraattori-mallia. Sen mukaan toimien Eteva vastaisi kuntien "tilaukseen" mm. seuraavasti; yhdessä kuntien kanssa selvitetäisiin palvelutarpeet ja "räätylöitäisiin" niihin vastaamiseksi sekä vaikuttavat että kustannustehokkaat ratkaisut sekä Etevan omista että ostopalveluista ja muista rat-

kaisuista. Näitä voivat olla mm. innovatiiviset yhteistyömallit terveydenhuollon kanssa, palvelusetelien hyödynnys, henkilökohtaiset avustajat ja avustavan teknologian kehittäminen.

Etevan henkilöstövoimavarojen kehittäminen edellyttää myös strategista otetta. Työttömyyden kasvusta huolimatta on lähivuosina ikärakenteen muutoksen vuoksi yhä vaikeampi saada riittävästi uusia ammattilaisia.

Asumista varten tarvitaan asuntoinvestointeja, joiden rahoitus pyritään hoitamaan ensisijassa ARA:n avustuksien, korkotukilainoin ja vuokratuotoin. Asunto- ja toimitilainvestoinnit toteutetaan pääsääntöisesti tytäryhtiön tai sen yhteistyökumppanien avulla. Milloin investointeihin ei ole mahdollisuutta saada ARA:n rahoitusta tai muita vastaavia, pitäydytään ensisijassa vuokratiloissa.

Budjetin 2010 tuotot perustuvat keväällä kuntien sopimusohjausneuvotteluissa sovittuihin kuntien tilauksiin. Palvelutuotteiden hinnat nousevat keskimäärin 1,5 % vuoden 2009 hinnoista. Kuntayhtymien yhdistyttyä asumispalvelut ovat tuotteistaneet yhteiset palvelut vuodelle 2010. Työ- ja päivätoiminnalla on yhteiset tuotteet jo vuonna 2009. Asumispalvelujen hinnat nousevat 0,9 % verrattuna pääsääntöisesti Uudenmaan erityispalvelujen tuotehintoihin. Työ- ja päivätoiminnan hinnat nousevat 2,0 %. 1.12.2010 alkavan uuden sopimuskauden palkankorotukset eivät ole vielä selvillä, mutta on arvioitu vuositason palkankorotusvaikutuksen voivan olla 3,6 %.

Investointibudjetti on 316.600 euroa ja se sisältää tietoteknisiä hankintoja, kuljetusvälinehankintoja ja uusien toimintojen kalustehankintoja.

(1 000 eur)	B2010	B2009	ind
Jäsenkuntamyynä	64 817	63 351	102
Muut toimintatuotot	9 515	14 933	64
Henkilöstökulut	-54 808	-54 009	101
Muut toimintakulut	-19 860	-24 453	81
Toimintakate	-336	-178	189
Tulos	-589	-498	118

Tytäryhtiö Uudenmaan Vammaispalvelut Oy:n budjetoitu liikevaihto on 4,7 milj. euroa ja tulos 25.902 euroa. Tytäryhtiö Pääjärven Kiinteistöpalvelut Oy:n budjetoitu liikevaihto on 2,9 milj. euroa ja tulos 45.500 euroa.

Ehdotus

Toimitusjohtaja ehdottaa, että hallitus päättää

Pta-liite 37

1. esittää Pta-liitteenä 37 olevan Eteva kuntayhtymän suunnitelman 2010-2012 ja talousarvion 2010 yhtymäkokouksen hyväksyttäväksi.

Päätös

Yhtymähallitus päätti keskustelun jälkeen esityksen mukaisesti.

§ 63**Palvelujen hinnoitteluperusteet vuodelle 2011**

Etevan palvelutuotteet yhtenäistyvät vuonna 2010, kun kuntayhtymän etelän ja pohjoisen asumispalveluiden tuotteet tulevat yhteisiksi. Palvelutuotteet ovat pohjana kuntien kanssa tehtäville vuosittaisille palvelusopimuksille. Vuodelle 2011 kuntien kanssa tehtävät palvelusopimukset neuvotellaan kevään ja kesän 2010 aikana.

Perussopimuksen ja hallintosäännön mukaan yhtymäkokous päättää palvelujen hinnoitteluperusteet, joiden pohjalta hallitus vahvistaa palvelutuotteiden hinnat.

Vuoden 2011 palvelutuotteiden hinnoittelussa esitetään noudatettavaksi seuraavia perusteita:

- Yhtymäkokouksen tuottavuuden lisäämistavoite on otettu huomioon toiminnassa ja sen suunnittelussa
- Henkilöstökulujen kehitykseen vaikuttaa 1.2.2010 voimaan tulevan työ- ja virkaehtosopimuksen palkkaratkaisu
- Henkilöstökuluihin vaikuttaa vielä toteutettava entisten UEP:n ja Pääjärven kuntayhtymän palkkojen harmonisointi, joka toteutetaan asteittain meneillään olevan ja seuraavan sopimuskauden aikana.
- Muiden kulujen kustannuskehitys perustetaan Kuntaliiton ja Sisäasiainministeriön tekemiin julkisiin arvioihin
- Kuntayhtymän palvelutuotteiden hintoja verrataan mahdollisimman laajasti toimialalla toimivien muiden toimijoiden hintoihin vertailukelpoisuus varmistuen
- Kuntayhtymän investoinnit rajautuvat lähinnä tietokoneohjelmien ja kuljetuskaluston välttämättömään uudistamiseen
- Uudenmaan Vammaispalvelut Oy:n ja Pääjärven kiinteistöpalvelut Oy:n investoinnit perustuvat kuntien tilauksien kehitykseen ja välttämättömiin toimitilojen (ryhmäkodit ja toimintakeskukset) peruskunnostus- ja uusinvestointeihin, jotka pääosin rahoitetaan vuokratuotoin. Investointien rahoituksessa hyödynnetään myös julkiset avustukset ja korkotukilainat (esim. ARA). Viranomais määräyksistä johtuvat turvallisuusinvestoinnit lisääntyvät merkittävästi.

Ehdotus

Toimitusjohtaja ehdottaa, että yhtymähallitus esittää yhtymäkokoukselle

1 edellä mainittujen hinnoitteluperusteiden hyväksymistä vuoden 2011 palvelutuotteiden hinnoittelussa.

Päätös

Yhtymähallitus päätti esityksen mukaisesti.

§ 64**Etevan tehtävät muuttuvassa kunta- ja palvelurakenteessa 2010-luvulla/ Etevan hallituksen, omistajakuntien, muiden tilaajien ja sairaanhoitopiirien yhteinen strategiatyö**

Eteva perustettiin kunta- ja palvelurakenneuudistuksen synnyttämästä ”tilauksesta”. Perustamistöiden käynnistyessä noin kolme vuotta sitten ei vielä ollut nähtävissä muutoksen koko laajuutta. Viime vuonna alkanut maailmantalouden taantuma ja sen vaikutukset suomalaiseen kuntatalouteen ovat lisänneet vaikeuskerrointa.

Vireillä olevat lainsäädännön uudistukset tulevat vaikuttamaan edelleen Etevan toimialan, kuten erityishuoltopiirin tehtävien, palvelujen ja muiden toimintojen järjestämiseen:

- valmisteilla on laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä, jolla järjestämisvastuut uudelleen määritellään. Tässä yhteydessä erityishuoltopiirin (kehitysvammaisissa määritellyt) järjestämisvastuut tulevat siirrettäväksi mitä ilmeisimmin sekä osaksi kunnan (tai muun perustason) että laajan väestöpohjan erityisvastuualueen (”miljoonapiiri”) järjestämisvastuuta. Erityishuolto sisältää tehtäviä, joissa useimmiten tarvitaan perustason järjestämisvastuuta, mutta myös tehtäviä, joissa välttämättä tarvitaan laajan väestöpohjan järjestämisvastuuta.
- valmisteilla on sosiaalihuollon lainsäädännön uudistus, jonka myötä vammaislainsäädäntö todennäköisesti yhdistetään yhteen lakiin ja laki kehitysvammaisten erityishuollosta (519/1977) kumotaan. Jo nyt (1.9.2009 alkaen) Vammaispalvelulakia (380/1987) sovelletaan ensisijaisena Kehitysvammalakiin nähden. Valmisteilla on myös mm. kehitysvammahuoltoa koskeva asiakkaiden itsemääräämisoikeuden vahvistamista ja rajoitteita koskevan lainsäädännön (ns. pakkotoimia koskevan lain) uudistus.
- valmisteilla on niinkään uusi Terveystalolaki, jolla tulee olemaan vaikutuksia myös Etevan tehtäviin. Kehitysvammalakiin sisältyvät terveydenhuollon tehtävät ja vastuut sekä työnjako tulee arvioida uudelleen.
- kotikunnan valintaa koskevat säädökset tullaan uudistamaan yhteensopiviksi mm. YK:n vammaisten oikeuksien yleissopimuksen kanssa. Kotikunnan valintaa koskevat rajoitteet tullevat poistumaan.

Yhteiskunnan moniulotteinen arvomuutos taantuvan talouden kehityksessä haastaa osaltaan sekä järjestämisvastuullisia että palvelujen tuottajia. Keskeisiä kysymyksiä ovat mm. ihmis- ja perusoikeussitoumusten ja -säästöjen soveltaminen käytännössä, valinnanvapauden rajat, yksilöllisyyden ja yhteisöllisyyden yhteensovitus ja yhteis- ja omavastuun rajankäynti. Kansalaiset tulevat vetoamaan perusoikeuksiin ja valinnan mahdollisuuksiin samalla kun palvelujen rahoitus vaikeutuu. Tarvitaan uudenlaisia osallistavia ja neuvottelevia palvelussuunnittelu- ja ohjaukseenkäytäntöjä vaihtoehtona toistuville valitus- ja kantelukierteille.

Etevan toiminta-alueella kehitysvammahuollon palvelurakenne on uudistumassa sekä kuntien, muiden kuntayhtymien ja yhteistoiminta-alueiden että Etevan toimin. Myös yksityiset ja säätiötaustaiset palvelujen tuottajat uudista-

vat palvelujaan. Käytännön tasolla tämä näyttäytyy mm. siten, että satavuotiaasta laitospalvelusta irtaudutaan vähin erin. Myös Etevan eteläinen naapuri Helsingin kaupunki on lakkauttamassa omat kehitysvammalaitoksensa ja korvaamassa ne monipuolisilla asumispalveluilla. Uudistetun vammaispalvelulain mukainen *henkilökohtainen apu* tulee ajan myötä muokkaamaan palvelurakenteita.

Edellä mainittu palvelurakenteen muutos ei poista sitä tosiasiaa, että monipuolisempaa osaamista tarvitseville asiakasryhmille, kuten vaikeaja- ja monivammaisille ja henkilöille, joilla on ns. kaksoisdiagnoosi, tarvitaan soveltuvia palveluja, erikoistumista ja raskaitakin palveluja. Kehitysvammapalvelujen rakenteeseen kuuluu myös viranomaisten määräyksestä toimeenpantavia palveluja, kuten rikoksesta tuomitsematta jätettyjen henkilöiden ja muukin vastentahtoisen huollon järjestäminen.

Vammaispalvelujen palvelurakennetta ja -verkostoa muokattaessa on myös huomioon otettava hyvin pienet asiakasryhmät (ns. harvinaiset), joiden palveluiden järjestämiseen tarvitaan isoja väestöpohjia ja yhtä aikaa erikoistunutta palvelua. Näissä asioissa erityisosaamisen ja terveydenhuollon kanssa tehtävän yhteistyön tarve on merkittävää. Etevan alueella tarvitaan yhteinen näkemys miten vaativimmista palveluista huolehditaan.

Eräät kunnat ja kuntayhtymät ovat käynnistämässä selvitystyön vammaispalvelujen tuottamisen tarkoituksenmukaisesta työnjaosta: mitä tuottaa omana toimintana, mitä yhteistoimintana Etevan kautta ja mitä hankkia ostopalveluina tai palvelusetelien. Selvitystöiden tuloksena päätettävät mahdolliset muutokset nykytilanteeseen verrattuna voivat vaikuttaa merkittäväällä tavalla Etevan strategiaan valintoihin. Etevan toimintaa ei voi perustaa vain jälkikäteen reagoimisen pohjalle, vaan työnjaon tulee olla ennakkoon sovittu. Tarvitaan linjauksia niistä tehtävistä, joita halutaan hoitaa julkispalveluina ja yhteistoiminnallisesti Etevan puitteissa.

Kuntatalouden heikkeneminen, jopa kriisiytyminen, on ollut pitkän kehityksen tulos, ei vain viimeaikaisen taantuman ja sen aiheuttamien verotuottojen vähenemisen. Näköpiirissä ei ole kuntien rahoitusaseman nopeaa kohenemistä. Etevan – ja kaikkien muidenkin alan toimijoiden – kannalta on kyse pitkäaikaisista ratkaisuista, jotta voidaan huolehtia työnjaolla sovitusta tehtävistä jopa supistuvan rahoituksen todellisuudessa.

Vammaispalvelut ovat palvelun käyttäjien kannalta pääosin elintärkeitä peruspalveluja. Ala on erittäin työvoimavaltainen. Etevan toiminta-alueella väestö kasvaa ja palvelutarpeet sen myötä. Palvelutarpeita lisäävät myös muut sosiaaliset, väestölliset ja alueelliset tekijät. Nämä kaikki huomioon otettuina edellyttävät, että toimintaa koskevat linjaukset ovat pitkäjännitteisiä ja niihin sitoudutaan ja rahoitusmalli on muuttuvissakin olosuhteissa kestävä ja toimiva.

Etevan strategiaa on valmisteltu hallituksen ja toimivan johdon toimesta. Voimakkaasti muuttuvassa toimintaympäristössä on julkista vastuuta kantavan ja kuntien omistaman Etevan aihetta kuulla tarkoin omistajien ja tilaajien näkemyksiä organisaation tulevasta kehittämisestä.

Järjestämisvastuuta ja kehitysvammaisten terveydenhuoltoa koskevat muutokset edellyttävät yhteistä näkemystä myös alueen sairaanhoitopiirin kanssa.

Työryhmän työn keskeiset tehtävät ja tavoitteet ovat:

- Lainsäädännön, kuntien rahoitusmahdollisuuksien ja muiden keskeisten muutosten ennakointi ja vaikutusten arviointi Etevan työsaralla
- Etevalle valmisteltavan strategian arviointi
- Etevan toimialan tarkennus, erikoistumisen suunnat ja erityisesti Etevan ja kuntien/muiden kuntayhtymien/ yhteistoiminta-alueiden työnjaon periaatteiden määrittely

Ehdotus

Toimitusjohtaja ehdottaa, että yhtymähallitus

1. päättää perustaa Etevan 2010-2015 linjauksia varten *strategiaryhmän*, johon kutsutaan edustus Etevan yhdeksästä omistajakunnasta: Espoo, Vantaa, Lahti, Hämeenlinna, Porvoo, Lohja, Forssa ja Nurmijärvi sekä Hyvinkää; yhdestä tilaajakuntayhtymästä: Karviainen sekä Helsingin-Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymästä (HUS), Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveisyhtymästä ja Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiristä.
2. nimeää työryhmän puheenjohtajaksi yhtymähallituksen puheenjohtaja Martti Syväniemen ja omasta keskuudestaan kolme muuta jäsentä.

Työryhmän sihteereinä ja valmistelijoina toimivat hallintojohtaja Seppo Åstedt ja toimitusjohtaja Markku Niemelä.

Työryhmän arvioidaan tarvitsevan 4-5 kokoontumista ja sen toimiaika on toukokuun 2010 loppuun. Työryhmä voi kutsua asiantuntijoita.

Päätös

Yhtymähallitus päätti nimetä em. ryhmään Hilikka Pokin, Pirjo Kotirannan ja Juhani Ahosen. Muilta osin yhtymähallitus päätti esityksen mukaisesti.

§ 65**Esitys Hämeenlinnan kaupungille Kauppilan tilan jatkokehittämisestä**

Kauppilan tilan kehittäminen

Kauppilan tilalla Ronnin kylässä on toiminut runsaat 40 vuotta kehitysvammlaitos, joka koostui Kauppilan hoitokodeista ja Pääjärven kuntoutuskeskuksesta ja tarvittavista tukitoiminnoista. Aiemmin laitos tunnettiin Ronnin keskuslaitoksena.

Tilan pinta-ala on n. 68 ha ja rakennuksia on 21 kpl. Asuin-, hoito- ja palvelu- ja teknisten toimintojen tiloja on yhteensä n. 19.000 kem². Tilat ovat pääosin rakennettu 1960 ja 1970 lukujen taitteessa. Rakennusten lämmitysmuotona on aluelämpö. Osa tiloista on peruskorjattu – 90 luvulla ja joitakin rakennuksia on poistettu käytöstä. Alueen tekninen infrastruktuuri on pääosin alkupeleistä.

Vuonna 2008 selvitettiin, että tilan maapohjan omistaa 19.4.1967 tehdyn lahjakirjan ehtojen perusteella Lammin kunta, 2009 alusta Hämeenlinnan kaupunki.

Rakennukset omistaa Etevan kuntayhtymän 100 %:sti omistama Pääjärven Kiinteistöpalvelut Oy. Lisäksi tilalta on vuokrattu määräala 3440 m² Avainsäätön omistamalle rivitalokiinteistölle.

Rakennuksista on tehty kiinteistöarviointi 2/2009 Catella Oy:n toimesta. Rakennusten arvo on n. 2,2 M€ markkina-arvomenetelmällä arvioiden. Yhteen rakennukseen kohdistuu 439.000 € asuntolaina. Muita merkittäviä rasitteita ei ole.

Hämeenlinnan kaupungin ja Etevan kesken on alueesta tehty maanvuokrasopimus 31.12.2012 saakka.

Etevaan 2009 yhdistyneen Pääjärven kuntayhtymän omistajakunnat päättivät vuonna 2004 laitoksen toimintojen hajauttamisesta alueellisesti ja toiminnallisesti. Linjaus oli perusteltu ja osa toimialan kansallista ja kansainvälistä suuntaamista. Päätökset tarkoittivat laitoksen toiminnan lopettamista ja palvelujen hajauttamista ja uudistamista sekä palvelujen käyttäjien siirtymistä kuntien ja kuntayhtymän (nyt Eteva) järjestämiin palveluihin. Tässä tarkoituksessa kehitetään mm. Virvelinrantaa. Laitoksen toiminnan volyyymi on supistunut jo 1980-luvulta alkaen.

Kuntien tekemät päätökset ja Etevan suunnitelmat huomioon ottaen on hyvin todennäköistä, että laitoksen käyttö loppuu vuoden 2012 aikana kokonaan, suurelta osin jo 2010-2011.

Laitosalueen tiloista 1539 m² on vuokrattu SPR:lle turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskuksen toimintaa varten. Vuokrasopimus on toistaiseksi voimassa 6 kk:n irtisanomisajalla.

Etevallalla ei ole tiedossa mitään sellaista omaa toimintaa, jota kunnat olisivat kuntayhtymältä tilaamassa ja so. rahoittamassa, jonka toimeenpanoon tarvittaisiin Ronnin laitoksen tiloja. Etevallalla ei ole niin ikään minkäänlaisia taloudellisia mahdollisuuksia, kuntien lukuun, ylläpitää tyhjää laitosta, puhumattakaan sen edellyttämistä peruskorjauksista.

Ehdotus

Toimitusjohtaja ehdottaa, että

1. yhtymähallitus päättää esittää Hämeenlinnan kaupunginhallitukselle yhteisen työryhmän kokoamista valmistelemaan laitoskiinteistön jatkokehittämisen edellyttämiä toimenpiteitä mukaan lukien omistusjärjestelyt sekä tekemään niistä esitykset päätöksentekoa varten maaliskuun 2010 loppuun mennessä
2. yhtymähallitus nimeää Eteva kuntayhtymän edustajiksi ko. työryhmään hallituksen varapuheenjohtaja Arto Lindbergin, hallituksen jäsen Marjatta Rahkion, hallintojohtaja Seppo Åstedtin sekä Pääjärven Kiinteistöpalvelut Oy:n toimitusjohtaja Markku Lehtimäen
3. yhtymähallitus esittää Hämeenlinnan kaupunginhallitukselle kaupungin edustajien nimeämistä em. työryhmään.

Päätös

Yhtymähallitus päätti esityksen mukaisesti.

§ 66**Oikaisuvaatimus työ- ja päivätoimintojen kuljetusten hankinnasta**

Eteva kuntayhtymän Orimattilan toimintakeskuksen kuljetukset on kilpailutettu 2.9.2009 lähetetyllä tarjouspyynnöllä kilpailumenettelyä avoin menettely. Valintakriteereinä olivat tarjouspyynnön mukaan kokonaisedullisuus, palvelun laatu ja luotettavuus. Määräaikaan mennessä (2.10.2009) tarjouksen olivat jättäneet Taksi O. Heino ky ja Kajon Oy. Kajon Oy:n tarjous oli vuositasolla halvin koskien tarjouspyynnössä mainittuja vakioreittejä. Eteva kuntayhtymän työ- ja päivätoimintojen palvelujohtaja teki 5.10.2009 asiassa hankintapäätöksen (§96), jonka mukaan valituksi tuli Taksi O. Heino ky.

Pta-liite 38

Kajon Oy on 14.10.2009 jättänyt ko. asiassa Eteva kuntayhtymän yhtymähallitukselle oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus on Pta liitteenä 38.

Muut em. hankintaan liittyvät asiakirjat ovat nähtävinä kokouksessa.

Ehdotus

Toimitusjohtaja ehdottaa, että hallitus

1. kumoaa edellä mainitun työ- ja päivätoimintojen palvelujohtajan Orimattilan toimintakeskuksen kuljetuksien hankintaa koskevan päätöksen (§ 96).
2. palauttaa kyseisen hankintapäätöksen asiassa toimivaltaisen viranhaltijan ratkaistavaksi.

Päätös

Yhtymähallitus päätti esityksen mukaisesti.

§ 67**Eino Raunion säätiön valtuuskuntaan edustajan nimeäminen**

Kuntayhtymä voi nimetä kaksi edustajaa Eino Raunion säätiön valtuuskuntaan, joka kokoontuu keskimäärin kahdesti vuodessa.

Edustajina ovat toimineet Pirjo Kotiranta ja Kristina Nousiainen.

Ehdotus

Toimitusjohtaja ehdottaa, että hallitus päättää

1. nimetä kuntayhtymän edustajan valtuuskuntaan keskuudestaan
2. nimetä kuntayhtymän toiseksi edustajaksi asumispalvelujen palvelupäällikkö Kristina Nousiaisen.

Päätös

Yhtymähallitus päätti

1. nimetä kuntayhtymän edustajaksi valtuuskuntaan Pirjo Kotirannan
2. ehdotuksen mukaisesti.

§ 68**Kuntayhtymän ylläpitämä perusopetus**

Perusopetusasetuksen n:o 852/1998 § 9 mukaan opetuksen järjestäjän tulee laatia lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma. Hallitus hyväksyy kuntayhtymän perusopetuksesta vastaavien koulujen opetuksen järjestämistä koskevat suunnitelmat. Eteva kuntayhtymä järjestää perusopetusta Kauppilan koulussa Lammilla ja Ali-Juhakkalan koulussa Lahdessa.

Perusopetusasetuksessa n:o 852/1998 § 3 mukaan oppivelvollisuusikäisten opetuksen vuosittainen viikkotuntimäärä on vähintään 19-30 tuntia riippuen oppilaan iästä. Esiopetusta annetaan vähintään 700 tuntia vuodessa, EHA2-opetuksessa kuitenkin oppilaan kunto huomioiden. Opettajien ylitunnit vaihtelevat 3-6 h/vko lukuvuonna 2009-2010.

Opetuksen järjestämistä koskevat suunnitelmat ovat nähtävillä kokouksessa.

Ehdotus

Toimitusjohtaja ehdottaa, että yhtymähallitus merkitsee tiedoksi edellä mainitut opetuksen järjestämistä koskevat suunnitelmat.

Päätös

Yhtymähallitus päätti esityksen mukaisesti.

§ 69**Kuntayhtymän ylläpitämä jatko-opetus**

Aikuisopetus on osa Eteva kuntayhtymän järjestämää erityisopetusta ja aikuiskasvatusta. Eteva kuntayhtymä järjestää valmentavaa ja kuntouttavaa opetusta ja ohjausta TAVI-Elämänkoulussa Lammilla.

Opetus koostuu valmentavasta, ammatillisesta, taitavaa suoriutumista osittaisella tai täydellisellä osallistumisella tavoittelevasta sekä yleissivistävästä koulutuksesta. Opetus etenee opiskelijan taitojen ja yksilöllisen aikataulun mukaisesti, pohjautuen valtakunnalliseen valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen opetussuunnitelmaan. Hallitus hyväksyy opetuksen järjestämistä koskevat suunnitelmat.

Opetuksen järjestämistä koskevat suunnitelmat ovat nähtävillä kokouksessa.

Ehdotus

Toimitusjohtaja ehdottaa, että yhtymähallitus merkitsee tiedoksi edellä mainitut opetuksen järjestämistä koskevat suunnitelmat.

Päätös

Yhtymähallitus päätti esityksen mukaisesti.

§ 70**Palvelu- ja yhteistyösopimuksen hyväksyminen ja valtuudet kauppakirjan allekirjoitukseen**

Pta-liitteet 39 ja 40

Yhtymähallitus hyväksyi edellisessä kokouksessa (§ 55) yhteistyön valmistelun jatkamisen Seuturekry Oy:n ja Resinan kanssa. Seuturekry Oy:n kanssa valmisteltu palvelu- ja yhteistyösopimus ja Seutukeskus Häme Oy:n ja Etevan välinen kauppakirjan luonnos ovat Pta-liitteinä 39 ja 40. Seuturekry Oy:n toimintakertomus ja tilinpäätös 2008 ovat nähtävillä kokouksessa.

Seuturekry Oy:n esittely

Seuturekry Oy on asiakkaidensa omistama vuonna 2008 perustettu kunnallinen henkilöstöpalveluyritys. Seuturekry Oy:n omistajia ovat Forssan kaupunki sekä Forssan seudun terveydenhuollon kuntayhtymä ja Seutukeskus Oy Hämeen kautta Hämeenlinnan kaupunki.
(www.seuturekry.fi)

Seuturekry tuottaa omistajilleen sija- ja rekrytointipalveluja. Tavoitteena on saavuttaa toiminnallisia, laadullisia ja taloudellisia hyötyjä keskittämällä palvelujen tuottaminen. Käytössä on lisäksi nykyaikainen joustava tietojärjestelmä, joka sisältää toimintaa tehostavia yhteydenpitoratkaisuja.

Sijaisia Seuturekry välittää erityisesti hoito- ja hoivatyöhön sekä päivähoito-, ruoka- ja siivouspalvelualueille. Sijaispalvelut koskevat alle 3 kk:n kestoisia sijaistuksia. Kun työyksikössä tarvitaan sijaista eikä sisäisin työjärjestelyn tiilannetta voida ratkaista, tehdään Seuturekrylle sijaispyyntö. Pyynnössä määritellään, millaista sijaista tarvitaan, milloin ja mihin mennessä tieto sijaisesta tarvitaan. Sijaisen etsintä jää tällöin Seuturekryn tehtäväksi. Lisäksi sijaisten ollessa Seuturekryn palveluksessa, vastaa Seuturekry sijaisten työhönnotosta ja työnantajavelvoitteista.

Rekrytoitaessa sijaisia yli 3 kk:n määräaikaan tehtäviin tai työntekijöitä vakinaisiin virka- ja työsuhteisiin voidaan hyödyntää rekrytointipalveluja. Seuturekryssä koordinoidaan työpaikkailmoitukset, kootaan hakemukset sähköiseen järjestelmään, tuotetaan yhteenvedot hakemuksista esimiehille ja tiedotetaan hakijoille prosessin etenemisestä.

Palvelu- ja yhteistyösopimuksen valmistelu

Palvelu- ja yhteistyösopimus on valmisteltu työryhmässä, jossa on ollut mukana sekä Seuturekry Oy:n että Etevan edustajat. Henkilöstöjärjestön edustaja on osallistunut valmisteluun. Palvelu- ja yhteistyösopimuksen sekä kauppakirjan allekirjoittamisen jälkeen sopimusta konkretisoivat tuotekortit viimeistellään ja esimiesten sekä sijaisina toimivien perehdytys käynnistetään. Seuturekry Oy:n sijaispalvelu kohdistuu pohjoisen Etevan alueen toimintayksiköihin. Tavoitteena on palvelun käynnistäminen Kanta-Hämeen alueella tammikuussa 2010 ja Päijät-Hämeen alueella maaliskuussa 2010.

Sopimuksen yhteistyöryhmän jäsenet nimetään myöhemmin. Seuturekry Oy:n hallituksen jäseneksi esitetään henkilöstöjohtaja Irma Oinonen.

Ehdotus	Toimitusjohtaja ehdottaa, että yhtymähallitus 1. hyväksyy em. palvelu- ja yhteistyösopimuksen 2. antaa toimitusjohtajalle valtuudet kauppakirjan allekirjoitukseen 3. hyväksyy esityksen hallituksen jäsenestä.
Päätös	Yhtymähallitus päätti esityksen mukaisesti.

§ 71**Kuntayhtymän turvallisuuskatsaus**

Pta- liite 41	Turvallisuus on nimetty valmistelussa olevassa kuntayhtymän strategiassa yhdeksi perusarvoksi. Pta-liitteessä 41 on katsaus kuntayhtymän turvallisuusasioiden valmistelussa ja toteutuksessa huomioon otettavista tekijöistä sekä kuntayhtymän toimenpiteistä turvallisuuden varmistamiseksi.
Ehdotus	Toimitusjohtaja ehdottaa, että yhtymähallitus merkitsee tiedoksi kuntayhtymän turvallisuuskatsauksen
Päätös	Yhtymähallitus päätti esityksen mukaisesti.

§ 72

Kuntayhtymän tulos 1-9/2009

1-9/2009 tuloksen mukaan Etevan tuotot ja muut kuin henkilöstökulut alittavat budjetoidun. Henkilöstökulut ylittävät budjettinsa ja kauden alijäämä on 1,7 milj. euroa.

Tulos (1 000 eur)	1-9/2009	1-9/2008	ind	B2009	B-ind	TP2008
Toimintatuotot	57 515	60 009	96	78 284	73	81 908
Toimintakulut	-59 019	-58 633	101	-78 461	75	-51 021
Toimintakate	-1 504	1 376	-109	-178	845	1 762
Tulos	-1 708	1 231	-139	-498	343	1 515

Vahvistaessaan 29.1.2009 palvelujen hinnoitteluperusteita vuodelle 2010 Etevan yhtymäkokous teki päätöksen, että hinnoitteluperusteisiin lisätään tuottavuuden lisäämistavoite, jonka hallitus valmistelee. Hallitus perusti työryhmän, jota avusti Etevan operatiivinen organisaatio. Työryhmän ohjaamana valmistui tuottavuusohjelma, joka hyväksyttiin kesäkuun hallituksessa ja jonka toteutumista seurataan tulosseurannan yhteydessä.

Tulos (1 000 eur)	Q3/2009	Q1-2/2009	ind
Toimintatuotot	18 412	39 103	94
Henkilöstökulut	-12 609	-28 905	87
Muut toimintakulut	-6 041	-11 464	105
Toimintakate	-238	-1 266	38
Tulos	-316	-1 392	45

Kuntayhtymä ei tule saavuttamaan talousarvion 2009 mukaista tulosta, joka on -497.500 euroa. Tuottavuusohjelman mukainen toiminnan tehostaminen on kuitenkin alkanut, mikä näkyy verrattaessa heinä-syyskuun tulosta tammi-kesäkuun tulokseen huolimatta suunniteltua pienempänä toteutuneesta jäsenkuntamyynnistä. Erityisesti henkilöstökuluihin pyritään vaikuttamaan entistä paremmalla henkilöstösuunnittelulla. Tässä on onnistuttu huolimatta siitä, että 1.9.2009 tapahtunut 2,4 %:n palkankorotus lisäsi syyskuun henkilöstökuluja 99.000 euroa. Tulosenuste vuodelle 2009 on – 1,8 milj. euroa. Tytäryhtiöiden tulokset ovat suunnitellun mukaisia.

Ehdotus

Toimitusjohtaja ehdottaa, että yhtymähallitus esittää, että yhtymäkokous

1. merkitsee kuntayhtymän tuloksen 1-9/2009 tiedoksi saaduksi
2. hyväksyy vuoden 2009 talousarvion muutoksen siten, että kehitysvammaisten erityishuollon tulos on – 1,8 milj. euroa (Etevan hallintosääntö 23 § 7 mom.).

Päätös

Yhtymähallitus päätti esityksen mukaisesti.

§ 73**Kuntien ICT- ja talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskusten perustaminen**

Sitra on alkuvuoden aikana tehnyt yhdessä yli 20 kaupungin, kunnan, kuntayhtymän, Kuntaliiton ja valtion kanssa liiketoimintasuunnitelmat kahta palvelukeskusta varten. Perustettavien valtakunnallisten palvelukeskusten tarkoituksena on tuottaa palveluja kuntien ja kuntayhtymien tietohallinnolle ja talous- ja henkilöstötoiminnoille.

- ICT-palvelukeskus mahdollistaa kunnan tarjoamien palvelujen laadun parantamisen hilliten kustannusten nousua. Tavoitteena on tukea prosessien ja tietojärjestelmien uudistamista mahdollistaen uusia palveluja erityisesti sähköisen asiainnön näkökulmasta.
- Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen tavoitteena on varmistaa osallistuvien kuntien tehokkaiden talous- ja henkilöstöprosessien toiminta mukaan lukien johdon raportointipalvelut.
- Perustettavat osakeyhtiöt ovat sataprosenttisesti kuntien omistuksessa. Palvelukeskusten toteutuksessa huomioidaan koordinaatio valtiovarainministeriön 20 suurimman kunnan palveluiden tuottavuusohjelman sekä sähköisen asiainnön ja demokratian vauhdittamisohjelman (SADe -ohjelma) kanssa.

Sitra pyytää kuntayhtymän kannanottoa osallistumisesta liiketoimintasuunnitelmien pohjalta käytäviin neuvotteluihin, joiden aikana selvitetään valtakunnallisten yhtiömuotoisten palveluketjujen muodostamisen yksityiskohdat. Neuvottelujakson pituudeksi on arvioitu kuusi kuukautta, ja sen tuloksena on kuntakohtainen esitys.

Sitra pyytää kuntayhtymän vastausta 30.10.2009 mennessä. Vastaaminen tapahtuu palauttamalla Sitran lähettämät neuvottelusopimukset.

Ehdotus

Toimitusjohtaja ehdottaa, että

1. Eteva kuntayhtymä päättää osallistua neuvotteluihin, joiden tarkoituksena on perustaa osakeyhtiömuotoinen kuntien omistama ICT-palvelukeskus. Mahdollisesti perustettavan yhtiön tehtävänä olisi toimia kuntien yhteisenä tietotekniikan kehittäjänä ja integraattorina. Neuvottelujen lähtökohtana on kuntien yhdessä Sitran kanssa laatima liiketoimintasuunnitelma
2. Eteva kuntayhtymä päättää osallistua neuvotteluihin, joiden tarkoituksena on perustaa osakeyhtiömuotoinen kuntien omistama Talous- ja henkilöstöhallinnon -palvelukeskus. Mahdollisesti perustettavan yhtiön tehtävänä olisi toimia kuntien yhteisenä tietotekniikan kehittäjänä ja integraattorina. Neuvottelujen lähtökohtana on kuntien yhdessä Sitran kanssa laatima liiketoimintasuunnitelma.

Päätös

Toimitusjohtaja muutti esitystään, että yhtymähallitus merkitsee asian tiedoksi.

§ 74

Muut asiat

Pirjo Kotiranta ilmoitti, että Kehitysvammaisten Uudenmaan tukipiirin järjestämä joulukonsertti on Olarin kirkossa 17.12.2009 klo 19.00.

Muutoksenhakukiellot (liitetään pöytäkirjaan)	
Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 91 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta , koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. § 60, 61, 62, 63, 64, 65, 68, 69, 71, 73
	Seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla , koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 89 §:n 1 mom. mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus. § 66, 67, 70, 72, 74
	Seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla HLL:n* 5 §:n 2 mom./ muun lainsäädännön mukaan. * Hallintolainkäyttölaki (586/1996) Pykälät ja valituskieltojen perusteet §

Oikaisuvaatimusohjeet	
Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika	Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista Eteva kuntayhtymän yhtymähallitukselle ja se on toimitettava ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä osoitteella PL 43, 04601 MÄNTSÄLÄ, käyntiosoite Einontie 1, 04600 MÄNTSÄLÄ, puh. 020 692 100, faksi 020 692 111, info@eteva.fi . §
Oikaisuvaatimusoikeus ja oikaisuvaatimuksen sisältö	Oikaisuvaatimuksen voi tehdä asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa tai kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen . Oikaisuvaatimusajan määräaika laskettaessa ei tiedoksisaantipäivää lueta määräaikaan. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Jäsenkunnan ja sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava: <ul style="list-style-type: none"> • muutoksenhakijan nimi, postiosoite, kotikunta ja puhelinnumero; • päätös, johon haetaan muutosta; • miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; • muutosvaatimuksen perusteet. Oikaisuvaatimus on sen tekijän allekirjoitettava ja siihen on liitettävä: päätös, johon oikaisua haetaan joko kopiona tai alkuperäisenä ja asiakirjat, joihin vedotaan. Jos muutoksenhakijan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös allekirjoittajan ammatti, asuin- ja postiosoite. Asiakirjat on toimitettava viranomaisen asiointiosoitteeseen, postitse, sähköisesti tai lähetin välityksellä lähettäjän omalla vastuulla. Postiin asiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jolloin virastoissa ei työskennellä, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusosoitus (liitetään pöytäkirjaan)	
Valitusviranomaisen, mistä valitusaika alkaa ja valitusaika	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella . Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös jäsenkunta ja sen jäsen. Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.
	Kunnallisvalitus §
	Valitusviranomaisen: Helsingin hallinto-oikeus PL 120 (Ratapihantie 9), 00521 HELSINKI Valitusaika on 30 päivää
	Hallintovalitus §
	Valitusviranomaisen: Helsingin hallinto-oikeus PL 120 (Ratapihantie 9), 00521 HELSINKI Valitusaika: _____ päivää
Muu valitusviranomaisen §	Valitusviranomaisen: Valitusaika _____ päivää
Muu valitusviranomaisen §	Valitusviranomaisen: Valitusaika _____ päivää
Tuomioistuinten ja eräiden muiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/93) 3 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 89 € ja markkinaoikeudessa 223 €. Maksuista lisää osoitteessa http://www.oikeus.fi/12747.htm .	
Valituskirjelmä	Valituskirjelmässä on ilmoitettava <ul style="list-style-type: none"> • valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite • päätös, johon haetaan muutosta • miltä osin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi • muutosvaatimuksen perusteet <p>Valituskirjelmä on valittajan tai valituskirjelmän muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjelmän, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.</p>
Valitusasiakirjojen toimittaminen	Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.
Lisätietoja	Yksityiskohtainen oikaisuvaatimus/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.